

כל שעה פרק שני פסחים

לז

עין משפט
גד מצוה

קב א ש"ע אר"ם סי' מס
ספ"ק א:
קבא ב ג מ"י פ"ג מהל'
י"ט הל' ח טו"ש"ע
אר"ם סי' מקו ספ"ק ו:
קבב ד מ"י פ"ו מהל'
מנה הל' ה סמג
לאון ע"ט טו"ש"ע אר"ם סי'
מ"ד ספ"ק א:
קבג ה מ"י פ"ה מהל'
מנה הל' טו סמג
ט"ז ע"ט טו"ש"ע אר"ם סי' מס
ספ"ק ד:
קבד ו מ"י פ"ו מהל'
מנה הל' טו סמג
ט"ז ע"ט טו"ש"ע אר"ם סי' מס
ספ"ק ד:
קבה ז מ"י פ"ו מהל'
מנה הל' ו
טו"ש"ע אר"ם סי' מס
ספ"ק ד:
קבב ח מ"י ט"ז ע"ט טו"ש"ע
ס"ג ספ"ק ז:
קבו ט מ"י פ"ז מהל'
פסולי המוקדשין
הלכה ז:

וכמה פה עבה טפה. ואפי' הכי שרו צית הלל אבל טפי מטפה לא: **שכן מצינו בלחם הפנים.** שהיא אסור לנא חמץ כדאמרין במנחות (מ). כל המנחה אשר תקריבו וגו' ויקרא ב' לרבות לחם הפנים לחימוץ לאהרה שלא ימצינו ואפילו הכי עובי דפנותיו טפה דהיינו לחם שהיו לו פנים ואין פנים פחותין מטפה: **אם אמרו.** והתירו עובי טפה: **לריון.** הכנים שזקאיין בשימורו שלא יחמץ יתירו לכל אדם שאינו זריון: **צפס עמילה.** שאינה ממחרת להחמץ שעמילתה מעכבתה. עמילה דיייר"א כדתנן (מנחות דף ע"ג.) כל המנחות

א) מלת אמר חסר ע"י
ב) צ"ל כ"ג. (ג) [בפניה
א"י מרובין]. א לקמן
ג. (ד) [ג"י הערוך ע"י
ד. הדרגה י"י לחם ע"י
ועלון ע"י הוא אר"י].
ה) [מ"ק ד"ל. חולין ק"י:
ו] הערוך ע"י ע"י ג'
ו. (ז) מלה פ"א [מ"ד].
ח) מנחות ע"י [ע"ש].
ט) [שם]. י) [סוכה ה.].
כ) [ג"ל אחר ד"ה ביהוד].
ל) כס"א לתא דהוא"ל.
מ) [וע"י מוס' ב"ה כ"ג].
נ) ד"ה דנפישין. ו) [וע"י
מוס' לקמן ע"י ד"ה מלא].

ובית הלל מתירין. טעמא דצית הלל כדאמרין (בפ"ה דף ז'). מערמט אשה ואופה תנור מלא ככרות אע"פ שאין לריכה רוק לככר אחד א' אבל למלאות התנור ככר אחרת ליכא מאן דשריט:
תנא בפסח קאי. תימנה ללא משני הכי גריש ערבי פסחים (לקמן ע"ט): **לפרין מלאי איריא** ערבי פסחים וכו' וי"ל דהתם פרין משנת דהו"ל ככל שזעזע ולא שרין לשנוי דנקט ערבי פסחים משום דתנא בפסח קאי (ג):
ותנא

ובית הלל מתירין וכמה פת עבה א"ר הונא טפה שכן מצינו בלחם הפנים טפה מתקוף לה רב יוסף א"ם אמרו בוריון יאמרו בשאיין זריון אם אמרו בפת עמילה יאמרו בפת שאינו עמילה אם אמרו בעצים ישבין יאמרו בעצים לחים אם אמרו בתנור חם יאמרו בתנור צונן אם אמרו בתנור של מתכת יאמרו בתנור של חרס אמר ר' ירמיה בר אבא שאילית את רבי ביחוד ומנו רב איבא דאמרי (ב) רב ירמיה בר אבא אמר רב שאילית את רבי ביחוד ומנו רבינו הקדוש מאי פת עבה פת מרובה ואמאי קרו ליה פת עבה משום דנפישא בלישה ואי בעית אימא

בעיניה: **בטנור חם.** ככל יוס תמיד היו מסיקין תנור של מקדש לפיית מנחות ולחמי תודה של מתכת היה כדאמר צנחנים צ"ל ע"י חטאת (דף ע"ה): **בעצים ישבים.** שהיו מביאים אותן מימות החמה כדאמרין בתענית (דף נ"ג.) מנמשה עשר צאב ואילן משש כחה של חמה ולא היו כורמין עליה למערכה: **פס מרובה.** הרבה חרין צידד ולא משום חימוץ נקט לה וצנחנים דקיס קאמר ומשום דקא טרם טירחא ללא לרין הוא: **ציהוד.** צינו לציני. רביה דר' ירמיה רב רביה דרב רבינו הקדוש. לישנא אחרתא ציהוד צבורו כמו וידעו ציהוד ששם ארון נגנו (יומא דף נ"ד): **צלישה.** כשלישן אותה עבה היא העיסה כשהיא כולה ציהוד: הכי גרסינן תניא נמי הכי צ"ש אומרים אין אופין פה עבה צ"ע ולא גרסינן צפס: **תניא נמי הכי.** ללא משום חמץ נקט אלא משום טירחא דהא הכא לא תנא פסח: **מאורי.** מנחות המצויירות ואע"פ שאמרו למחלה אסור לעדש פיר דמי: **שוה עליהן.** ליינין ואין נותנין מהר לתנור ומחמילין: **אפשר יעשה.** הזכירה דפוס ויקבענה בסריק: **יוון.** כלומר מהר דמייפה אחת: **יאמרו כל הסריקין אסורין ואל יסיפוס מוסרין.** שהרי רוב נחתומין אין להן אותו דפוס: **לא של כל אדם אמרו.** לאסור דעולל הבית העושה אותו לעצמו אינו מושג לייפותו כל כך ואינו שוה עליהן: **אלא של נחוסין.** העושין למכור ומקפידין על ניינין ושוהין על צירון: **איבא דאמרי** לא של נחוסין אמרו. לאסור שרגילין וצקאיין דבדב ויש להן דפוסין: **עושין סריקין.** מצויירין כניין רקיטין ובלבד שיהו דקין וקלושין דאין ממחרין להחמץ אבל לא מצייירין את העצים כגלוסקאות דמתוך עוביין מתמילין צשהייה מועטת: **הסופגין.** עשוין כספוג: **והדובשנין.** מטוגנין דבדב וכולן מין לחם: **והאיסקריטין.** עשוין כפחית דמתרגמנין איסקריטין (שמות טו) שלשין עיסתן רכה מאד: **המסרס.** תרגום של מנחת יוחא"ל [ד]: **פטורין מן החלה.** דכתיב (צמדבר טו) צאלכס מלחס הארץ והני לאו לחם ניהו. ולקמיה [ע"כ] מפרש טעמא: **והמדומע.** חולין שנפלה תרומה לתוכן פטור דתרומה כתיב [צמדבר טו] ולא שכזר היה תרומה: **חלוט של עולי צפים.** אינו נעשה כתקון לחם: ריש לקיש אכלוהו קאי ולא לאפלוגי אדר' יהושע צן לוי אחת: **מעשה אילפס.** פן לפיכך לאו לחם הוא דקא סבר אין לחם אלא האפוי בתנור דכתיב לתמכס בתנור אחד (ויקרא טו) והללו. להכי פטורין לפי שעשאן בחמה ולא צאור: **שהרפית.** האילפס ואחר כך הדציק זה הלחם דהוה ליה כעין מעשה תנור הלכך מייצין: **הינא.** אינה אפיה כ"ל לזרכה. לשון אל תאכלו ממנו נא (שמות יג): **העושה צילפס.** ואע"ג דלחם צעין דכתיב לחם עוני (דברים טו): **מאי מלה הינא.** כלומר כמה תאפה והיא ואלה זה: **שפורס.** שמשגרה. לשון פרוסה: **וכן לענין לחמי טודה.** אס שטת הוצב עליהן מאחר שאפת כענין הזה קידש הלחם והתודה כשריה דהוא"ל וקראו פניה דתנן במנחות [ע"כ] כי הלא גוגנה ענין:

הגהות הב"ח

(א) גמ' מנין גלוסקאות תנן היום הסופגנין והדובשנין וכן ג' הרין:

גליון הש"ס

גמ' ויקבענה כיון. וכן צמתי פ"ו דממז' מ"א פומה כיון. וכן מנח' כ"ה עמד ופסל על פניו וסיון אבד:

מוסף רש"י

וכמה פת עבה. שהמיו צית הלל (ב"צה ב"ב). שכן מצינו בלחם הפנים. שהיא מנה כדאמרין בכל המנחות בלחם מנה (מנחות ז) ועדי טפה כשמו לחם הפנים. י"ו על פנים ואין פנים פחותין מטפה (ב"צה ב"ב). בבוריון. כל צית נגמו שהיו אומנים וחרים דבדב (שם). בפת עמילה. כדאמרין ב"ב. שהיה טעון ג' מלות שיהא שפוק בידו. ומשם מלאות בעיטה. כגאורג. ש"ף אחת בועט שמים ש"ף שמים בועט שלש (שם). בעצים יבשין. מנ"י. צאב היו פוסקין למכרות עיס למערכה במס' תענית (ל"ה). ומעני לכתב העלם היו אופין ומשלים על לרבי הקדש (ב"צה ב"ב). בתנור חם. שסריקין אורו ככל יוס ק"ן למנחות הן ללא (שם). בתנור של מתכת. במס' זבחים (ה'). אמרין מנין של מקדש של מתכת היה משום שמי הלחם ולחם הפנים שאפיתן וקדושתו בתנור. היה ליה כ"ל שרת וכל שרת דתנור לא עבדין (ב"צה ב"ב). איבא דאמרי. רב גופיה אמר שאלית את רבי ציהוד אמר פת מרובה. ולאו משום חמץ הוא אלא משום דתנין טירחא יתירא למיח' וליוס אחת (שם). תנא נמי הכי. דכתיב י"ט נמי נתקן (שם). ויהיה הילל המצוייר. הילל גאפה יפה כשפתנור מלא (שם). ובההרואה. קינר (לקמן ח). שאל ביהדות בן זבדין. נחוסים אדם וציימס שמו היה לו דפוס

תורה אור השלם

1. והקריב מפנה אחד מכל קרבן תרומה לוי לבחן הרוק את דם השקמים לו יקדו. ויקרא י' יד

לעני רש"י

בבב"א [בבב"ד]. (לחם) בחבט. גלוש היטב.

מוסף תוספות

א. מפני שהפת יפה בזמן שהתנור מלא. מוס' ה"א. ב. [ו]אין לו להניח ערבי שבתות והדירוי בכל שבוע. מוס' לקמן ע"ט:

רבינו חננאל

וטרחין לאוקמה במצה בפסח, וכמה עבה טפה עכובי לחם הפנים שהיה מצה והיה עכובי טפה. ודחינן ואסקין האי פת עבה פת מרובה היא, ומשום טירחא וכלל יוס טוב הוא, ואמאי תנא בפסח מרוב דביעניא דפסת הוה קאי. תניא נמי הכי ב"ש אמר איך אפיין פת עבה ביום טוב ובי"ה מתירין. ת"ר יוצאין בפת נקיה והדראה ובסריקין המצויירין ואף על פי שאמרו אין עושין סריקין המצויירין בפסח. ואמרין מאי טעמא מפני שהאשה שוהה עליהן ומחמצתן. וישעו בדפוס. ודחו ואמרו אפילו ברפוס אין עושין. וסריקין רבן גמליאל אמר ר' צדוק ל"ה אלעזר בנו דאמר ר' יוחנן יוצאין אין עושין אלא של נחתומין דבעו מסק ליה טפי שהו עלייהו. איבא דאמרי הכי אמר ליה לא של נחתומין אמרו דפקיטי ועבדו לעגל.

באתריה דהאי תנא לפת מרובה פת עבה קרו ליה מאי טעמא אי משום דקא טרם טירחא דלא צריך מאי איריא בפסח אפילו ב"ט נמי אין הכי נמי והאי תנא ביום טוב של פסח קאי תניא נמי הכי בית שמאי אומרים אין אופין פת עבה ביום טוב יובית הלל מתירין (ג) ת"ר יוצאין בפת נקיה ובהדראה ובסריקין המצויירין בפסח אע"פ שאמרו אין עושין סריקין המצויירין בפסח אמר רב יהודה דבר זה שאל בייתוס בן זוגין לחכמים מפני מה אמרו אין עושין סריקין המצויירין בפסח אמרו לו מפני שהאשה שוהה עליה ומחמצתה אמר להם אפשר יעשנה בדפוס ויקבענה כיון אמרו לו יאמרו כל הסריקין אסורין וסריקין בייתוס מותרין אמר רבי אלעזר בר צדוק פעם אחת נכנסתי אחר אבא לבית רבן גמליאל והביאו לפניו סריקין המצויירין בפסח אמרתי אבא אל כך אמרו חכמים אין עושין סריקין המצויירין בפסח אמר לי בני לא של כל אדם אמרו אלא של נחתומין אמרו איבא דאמרי הכי קאמר ליה לא של נחתומין אמרו אלא של כל אדם א"ר יוסי עושין סריקין כ"מין רקיקין ואין עושין סריקין (ב) כ"מין גלוסקאות (ג) ת"ר הסופגנין והדובשנין ואיסקריטין וחלת המסרת והמדומע פטורים מן החלה מאי חלת המסרת אמר רבי יהושע בן לוי זה הלחם של בעלי בתים אמר ריש לקיש הללו מעשה אילפס הן ורבי יוחנן אמר מעשה אילפס חייבין והללו שעשאן בחמה מתיבין הסופגנין והדובשנין והאיסקריטין עשאן באילפס חייבין בחמה פטורין תיובתיה דרבי שמעון בן לקיש אמר עולא אמר לך רבי שמעון בן לקיש הכא במאי עסקינן שהרתיה ולבסוף הדביק אבל הדביק ולבסוף הרתיה מאי הכי נמי דפטורין אדתני ספא עשאן בחמה פטורין ליפלוג וליתני בדידה כד"א כגון שהרתיה ולבסוף הדביק אבל הדביק ולבסוף הרתיה פטורין חסורי מחסרא והכי קתני כד"א שהרתיה ולבסוף הדביק אבל הדביק ולבסוף הרתיה נעשה כמו שעשאן בחמה ופטורין ת"ש" (ד) יוצאין במצה הינא ובמצה העשויה באילפס הכא נמי שהרתיה ולבסוף הדביק מאי מצה הינא אמר רב יהודה אמר שמואל כל שפורסה ואין חוטין נמשכין הימנה אמר רבא (ה) וכן לחמי תודה פשיטא הכא לחם כתיב והכא לחם כתיב מהו דתימא הואיל וכתיב והקריב ממנו אחד

אלא של כל אדם אמרו דלא בקיעי והני דבי ר"ג פקיעי. ר' יוסי אמר עושין סריקין כמין רקיקין ואין עושין סריקין ככרות כמין גלוסקאות. תנן הנה הסופגנין והדובשנין והאיסקריטין וחלת המשרת והמדומע פטורין מן החלה. מאי חלת המשרת זה הלחם של בעלי בתים שאמרו למעלה. פירוש חלות שאינן אפירות בתנור אלא על המשרת. שהיא כמו טיגן, ואפיין אותן החלות במשרת על ידי שפן. לפיכך נקראות חלות המשרת. כלומר חלות האפירות במשרת. פירוש מדומע, פירות שנתקנו ונפלה בהן תרומה נקרא מדומע. מאי טעמא הללו פטורין מן החלה, ריש לקיש אמר מפני שהן מעשה אלפס. ואינו קרוי לחם אלא האפוי בתנור. ור' יוחנן אמר אפילו מעשה אלפס חייבין בחלה. והללו לא עשאן באילפס על ידי

אחד מצייר והוא מצייר מיד, אמר להם אפשר יעשנה בדפוס ויקבענה מיד (חולין ע"ח). כיון. יאמרו כל הסריקין אסורין. כלומר דעיימות היה יכול לטרוק חלומי בלי שהות לפי שהיה לו דפוס, ואע"פ אסור דלמתי כל הסריקין ט"ו (חולין ע"ד). ובמצה העשויה. האפיה (מנחות ע"ח). ואין חוטין נמשכין הימנה. דכתיב אפיה כל דהו (שם). וכן לחמי תודה. אלא נאפו כל כך בשעת שמיטת כוצה שפורסה ואין חוטין נמשכין ממנה קדש הלחם (שם). פשיטא. דמד דינא חילת ליה למנה ולמתי תודה. דהכא והכא כתיב לחם (שם).

האור אלא בחמה. ומותרין לריש לקיש הסופגנין והדובשנין והאיסקריטין עשאן באילפס חייבין בחמה פטורין. ומשני כגון שהרתיה האלפס ובסוף הדביק הסופגנין הללו באלפס חייבין. והכי קתני כד"א בשחרתיה ולבסוף הדביק. שנמצאת אפיתן. אבל הדביק ולבסוף הרתיה נעשה כמו שעשאן בחמה ופטורין. והא נמי דתני יוצאים במצה נא ובמצה העשויה באלפס, אוקמי בשחרתיה ולבסוף הדביק. ומצה נא כל שפורסה ואין חוטין נמשכין הימנה, ואילו נגדי מינה חוטי, בצק הוא עדיין ואסירא. דבעינן לחם וליכא. וכן לענין לחמי תודה.